

عملکرد ۲۷ ماهه دولت دکتر مصدق

پاینده ایران

هزار قصه نوشتیم بر صحیفه‌ی دل
هنوز عشق تو عنوان سر مقاله است

نوشتاری از حسین شاه اویسی
به بهانه روز شوم ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ خورشیدی
تهران؛ ۳۱ مرداد ۱۴۰۳ خورشیدی

هم میهنان شرافتمند!

از بزرگی خوانده بودم: "در سرزمینی که مردمانش تاریخ می‌خوانند خردسالان همانند سالخورده‌گان آگاهند و در سرزمینی که مردمانش تاریخ نمی‌خوانند سالخورده‌گان همانند خردسالان می‌اندیشند"؛ پس بخوانیم و از تاریخ پند بگیریم تا ناچار پند تاریخ نشویم.

به مناسبت روز شوم کودتای ننگین ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ که از همدستی جنایتکاران جهان خوار و استبداد وابسته و جیره خواران خود فروش از هر قوم و دسته‌ای که علیه حاکمیت ملی ایران و رهبری دکتر مصدق متعهد شده بودند، که به راستی ایلغاری بود، شرحی بنویسم که سروران و نویسندگان با روایت‌های گوناگون پیشتر به شرح این کودتا پرداخته اند.

با گرامیداشت یاد مصدق بزرگ آموزه‌هایی مجمل از آموخته‌هایم را که ماحصل مبارزات آزادی خواهانه اوست، با خود مرور کرده و بر مصدق، آموزگار ملت‌های در بند استبداد و استعمار درود می‌فرستم که از دره‌های تاریک فراموش شده تاریخ سر بر آورد و جامعه فرو خفته را به آزادی برانگیخت تا فرزندان با چشمان باز مراقب خانه کهنسال خود باشند.

این آموزگار خردمند که بود؟ که ۶۹ سال را بی وقفه در پیکار با استعمار و استبداد و ارتجاع گذراند.

او می‌گفت:

"اجنبی، اجنبی ست شمال و جنوب فرق نمی‌کند"

او گوهر وجودش در کوره خیزش مشروطیت گذاخته و حکومتش نماد راستین مردم سالاری بود. در کوتاه کردن دست سرآمدان فرا قانونی برای پیشبرد جامعه پای فشرد و قدرت واقعی را تنها و تنها منبعث از ملت و داشتن پیشینه پاک سیاسی، مالی و اخلاقی می‌دانست، نه جنجال‌های تبلیغاتی.

سروران گرامی! ملت‌گرایی ایرانی از هیچ اسطوره و نمادی توانمند تر از مصدق بر خوردار نیست، این مرد قانون در مدت ۲۷ ماه حکومت خود، هر سه روز با توطئه و دسیسه‌هایی همچون قتل، آدم ربایی، تحریک، تنش‌های روانی و اغتشاش‌ها و

اعتصاب‌هایی پی‌درپی روبرو بود ولی هرگز از بنیاد فکری خود دور نشد و به بهانه شرایط تند اجتماع از دایره قانون تجاوز نکرد.

"باری چو فسانه می‌شوی ای بخرد افسانه نیک شو نه افسانه بد"

مصدق به بریدن دست‌های بیگانه، از صنعت نفت اکتفا نکرد بلکه شیلات، تلفن و جنگل‌ها را نیز ملی کرد و افزون بر آنها تغییر قانون کار، ایجاد بیمه‌های اجتماعی کارگران، تقلیل سهم مالکانه به سود کشاورزان، قانون مالیات بر درآمد، افزایش بودجه آموزش، تعدیل اجاره بها، احداث راه‌ها، اصلاح نهاد دادگستری، اصلاح قانون مطبوعات، پیش‌بینی قانون انتخابات که در آن به زنان حق رای می‌داد، همه و همه در ۲۷ ماه حکومت در راستای سود و صلاح ملت و بهزیستی همگانی و سیاست خارجی‌اش گرد محوری قرار داشت که از آن زیر نام موازنه منفی سخن گفته می‌شود.

مصدق به تاریخ و جهان، انسان دیگری را نمایند و ما نیز در خود با خویشتن دیگری آشنا شدیم و در یافتیم:

"در آب گل آلود سیاست، نمی‌توان ماهی توسعه صید کرد؛ لازمه توسعه، آزادی و امنیت است."

در کودتای ۲۸ مرداد سه قدرت جهان آن روز به همراه استبداد طلبان داخلی در لحظه، لحظه این توطئه نقشی یگانه داشتند و این میهن پرست ایرانی را به دستور بیگانه به سه سال حبس محکوم کردند و پس از آن تا پایان عمر پر افتخارش در تبعید بسر برد.

هموطن! ملک الشعرا بهار می‌فرماید:

این دود سیاه فام که از بام وطن خواست

از ماست که بر ماست

وین شعله سوزان که برآمد ز چپ و راست

از ماست که بر ماست.